

Warszawa, dnia 20 lutego 2025 r.

Prof. dr hab. Elżbieta Karska
Kierownik Katedry Ochrony Praw Człowieka
i Prawa Międzynarodowego Humanitarnego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym Pani dr Justyny Marzec

1) Uwagi wstępne

Zostałam powołana do pełnienia funkcji recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym Pani dr Justyny Marzec. Do składu Komisji Habilitacyjnej zostałam wyznaczona, jako recenzent, przez Radę Doskonałości Naukowej. Postępowanie habilitacyjne prowadzone jest w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie stosunki międzynarodowe.

Biorąc powyższe pod uwagę, działając na podstawie art. 221 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.), niniejszym przedstawiam recenzję w tym postępowaniu.

Podstawą prawną oceny osiągnięć naukowych Kandydatki ubiegającej się o stopień doktora habilitowanego jest ww. ustawa. Zgodnie z jej art. 219 ust. 1, uzyskanie przez kandydata stopnia naukowego doktora habilitowanego warunkują trzy wymogi. Należy zaliczyć do nich: (1) posiadanie stopnia doktora (art. 219 ust. 1 pkt 1), (2) posiadanie w dorobku osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny (art. 219 ust. 1 pkt 2) oraz (3) wykazanie się istotną aktywnością naukową

albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (art. 219 ust. 1 pkt 3).

Zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, osiągnięcia, o których mowa w tym przepisie, muszą obejmować co najmniej: (a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na

podstawie

art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a ww. ustawy, lub (b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowych lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b ww. ustawy, lub (c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne.

Habilitantka, jako osiągnięcie, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ww. ustawy, wskazał – we *wniosku z dnia 10 października 2024 r. o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie stosunki międzynarodowe* – monografię pt. *Systemy wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2024, ss. 355, ISBN 978-83-227-9831-7.

Zawarta poniżej ocena dorobku i aktywności naukowych Habilitantki pozwoli udzielić odpowiedzi na pytanie czy Pani dr Justyna Marzec spełnia wymogi stawiane przez ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w postępowaniu habilitacyjnym.

2) Dane o karierze naukowej osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Wnioskodawczyni uzyskała tytuł zawodowy magistra nauk politycznych w 2009 r. na Wydziale Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Pracę magisterską pt. *Debata w sprawie utworzenia Wspólnoty Wschodnioazjatyckiej* napisała pod kierunkiem Pana prof. dr hab. Marka Pietrasia.

Stopień naukowy doktora nauk o polityce Wnioskodawczyni otrzymał na podstawie uchwały Rady Wydziału Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w dniu 28 czerwca 2013 r. na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Bezpieczeństwo energetyczne Rzeczypospolitej Polskiej* oraz po złożeniu wymaganych egzaminów. Promotorem doktoratu był Pan prof. dr hab. Marek Pietraś.

Z powyższego wynika, że pierwszy, ustawowy warunek, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wymagany do wszczęcia procedury habilitacyjnej, tj. posiadanie stopnia naukowego doktora, został przez Habilitantkę spełniony.

Na uwagę zasługuje fakt, iż Habilitantka, po otrzymaniu stopnia doktora rozpoczęła pracę naukową. W latach 2013 -2016 była zatrudniona podstawie umowy o pracę na stanowisku adiunkta w Wyższej Szkole Humanistyczno-Ekonomicznej im. Jana Zamoyskiego z siedzibą w Zamościu w Katedrze Administracji oraz Katedrze Bezpieczeństwa Narodowego. Następnie w latach 2014-2019 była zatrudniona na stanowisku adiunkta w Wyższej Szkole Ekonomii i Innowacji w Lublinie na Wydziale Administracji i Ekonomii w Zakładzie Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Natomiast od 2020 r. jest zatrudniona na stanowisku adiunkta w Instytucie Stosunków Międzynarodowych na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

3) Ocena osiągnięcia naukowego Pani dr Justyna Marzec w postaci monografii pt. *Systemy wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych*

Pani dr Justyna Marzec przedstawiła, jak już wskazano w pkt. 1 niniejszej recenzji, jako swoje osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, monografię zatytułowaną *Systemy wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych* (dalej: „monografia habilitacyjna”), wydaną przez Wydawnictwo Marii Curie-Skłodowskiej w 2024 r. i liczącą 355 stron. W roku tym wydawca, czyli Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, zgodnie z wymogiem ustawowym, znajdował się w wykazie ministerialnym (80 punktów). Znajduje to odzwierciedlenie w treści komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe (poz. 542).

Praca składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, zakończenia oraz bibliografii. Zawiera także wykaz skrótów oraz spis tabel i rysunków. Rozdziały, z których zbudowana jest monografia habilitacyjna, obejmują: istotę i specyfikę systemu wczesnego ostrzegania i organizacji międzynarodowych, system wczesnego ostrzegania w Organizacji Narodów Zjednoczonych, system wczesnego ostrzegania w Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie oraz system wczesnego ostrzegania w Unii Europejskiej. „Monografia została podzielona na dwie części: teoretyczną i empiryczną” (s. 20 monografii habilitacyjnej). W związku z przyjętym założeniem monografii dotyczącym uporządkowania zagadnienia systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych w pierwszej części dokonano analizy ich istoty. Wskazano na ich zakres podmiotowy oraz przedmiotowy.(...) W tej części opracowania podjęto próbę wyświetlenia istoty i specyfiki organizacji

międzynarodowych oraz ich głównych funkcji. Celem tej części pracy było stworzenie siatki pojęciowej dla analizowanej kategorii oraz ukazanie głównych jej korelatów.” (s. 21 monografii habilitacyjnej).

Jak podkreśla Autorka: „Dotychczas w literaturze z zakresu stosunków międzynarodowych, problematyka wczesnego ostrzegania nie została jednak kompleksowo uporządkowana. Istniejące opracowania często koncentrują się na fragmentarycznych aspektach systemów wczesnego ostrzegania, analizując je w kontekście konkretnych regionów lub organizacji międzynarodowych. Również w polskiej literaturze przedmiotu brakuje całościowego ujęcia tej problematyki, co skłoniło (...) do podjęcia bardziej szczegółowych badań w tym zakresie. Analiza systemów wczesnego ostrzegania ma na celu nie tylko zrozumienie ich roli, ale także wpływu na funkcjonowanie współczesnych organizacji międzynarodowych oraz kształtowanie polityki bezpieczeństwa w Europie. Z perspektywy teorii stosunków międzynarodowych, systemy wczesnego ostrzegania stanowią ważny element strategii prewencyjnych i kooperacyjnego podejścia do bezpieczeństwa. Niniejsza praca ma na celu wypełnienie luki badawczej poprzez szczegółowe omówienie i uporządkowanie wiedzy na temat tych systemów, co przyczyni się do lepszego zrozumienia ich roli w zapewnianiu międzynarodowego bezpieczeństwa.” (s. 4 *Autoreferatu*, a także zob. s. 11,13 monografii habilitacyjnej).

Habilitantka w *Autoreferacie* wskazuje, że przedstawiona do oceny monografia habilitacyjna jest wynikiem badań prowadzonych od 2013 roku w zakresie wczesnego ostrzegania i nawiązuje do jej szerszych zainteresowań, „skupionych wokół zagadnień bezpieczeństwa międzynarodowego oraz zarządzania kryzysowego.” (s. 14 *Autoreferatu*). A dalej „Potrzeba szczegółowej i pogłębionej analizy systemów wczesnego ostrzegania wynika z moich zainteresowań badawczych związanych z zarządzaniem kryzysowym, zarówno na poziomie państwowym, jak i międzynarodowym. Badania zarządzania kryzysowego skłoniły mnie do głębszej analizy fazy zapobiegania, nie tylko w kontekście zarządzania kryzysowego, ale szczególnie w obszarze prewencji konfliktów. Początkowo koncentrowałam się głównie na poziomie państwowym, co zaowocowało publikacjami naukowymi oraz dwoma rozdziałami

w monografiach pod redakcją. Te badania stały się punktem wyjścia do postawienia pytań dotyczących normatywno-instytucjonalnych podstaw na poziomie międzynarodowym oraz do analizy empirycznej modeli funkcjonujących w organizacjach międzynarodowych.” (s. 15 *Autoreferat*).

Habilitationka zaznacza, że „Głównym celem pracy jest analiza systemów wczesnego ostrzegania przed konfliktami w organizacjach międzynarodowych. Pociąga to konieczność sformułowania celów szczegółowych. (...) pierwszy z celów szczegółowych dotyczy uporządkowania dotychczasowego dorobku z zakresu systemów wczesnego ostrzegania oraz określenia ich istoty poprzez wskazanie na ich definicje i zakres, a także podmioty je tworzące. Drugim celem szczegółowym jest próba ulokowania systemów wczesnego ostrzegania w różnych jego wymiarach oraz konfrontacja tej kategorii z kategoriami ugruntowanymi w dyscyplinie stosunki międzynarodowe(...) Teoretyczne rozważania w zakresie systemów wczesnego ostrzegania generują konieczność odwołania się do celów szczegółowych związanych z praktycznym funkcjonowaniem systemów ulokowanych w wybranych organizacjach międzynarodowych. W konsekwencji tego trzecim celem szczegółowym jest analiza uwarunkowań normatywnych i instytucjonalnych, a także metodologii funkcjonowania systemów wczesnego ostrzegania. Czwartym celem szczegółowym jest analiza przypadków systemów wczesnego ostrzegania w organizacji powszechnej (ONZ) i dwóch organizacjach regionalnych (OBWE, UE).” (s. 15 monografii habilitacyjnej, a także zob. s. 5-6 *Autoreferat*).

W monografii Habilitationka podjęła próbę odpowiedzi na pytania badawcze. „Po pierwsze, czy wczesne ostrzeganie należy definiować jako środek, proces, mechanizm, czy system? Po drugie, jaki jest zakres przedmiotowy i podmiotowy, a także charakter wczesnego ostrzegania? Po trzecie, czy funkcje organizacji międzynarodowej warunkują wczesne ostrzeganie, czy wczesne ostrzeganie warunkuje funkcjonowanie organizacji międzynarodowych? Po czwarte, jaka jest użyteczność kategorii wczesnego ostrzegania dla stosunków międzynarodowych? Po piąte, w jaki sposób skonstruowane są systemy wczesnego ostrzegania i jakie kryteria determinują ich skuteczność? Po szóste, czy w kontekście systemów wczesnego ostrzegania można stworzyć *modus operandi* i wypracować pewne stałe wzorce? Po siódme, na ile systemy wczesnego ostrzegania uczą się i dostosowują do nowych warunków i nowych parametrów środowiska międzynarodowego?” (s. 14-15 monografii habilitacyjnej).

Habilitationka określiła hipotezy badawcze. Jak czytamy we wstępie monografii. „Po pierwsze, ulokowanie systemu wczesnego ostrzegania w dyscyplinie stosunki międzynarodowe przyczynia się do zmiany percepcji i wzrostu znaczenia organizacji międzynarodowych w płaszczyźnie zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego. Jednak brak siatki pojęciowej analizowanej kategorii wpływa na deprecjonowanie roli systemów

wczesnego ostrzegania w procesie zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego, a także jego użyteczności na gruncie dyscypliny stosunki międzynarodowe. Po drugie, systemy wczesnego ostrzegania warunkują funkcjonowanie organizacji międzynarodowych. Jest to pochodną zwłaszcza ich multilateralnego charakteru oraz funkcji służenia społeczności międzynarodowej. O efektywności i znaczeniu organizacji międzynarodowych powołanych na rzecz bezpieczeństwa decyduje aktywne działania w zakresie ostrzegania. Zapewnianie bezpieczeństwa jest możliwe, jeśli jest stworzony system reagowania, a ten z kolei jest uwarunkowany odpowiednim przygotowaniem, co czyni systemy wczesnego ostrzegania kluczowymi elementami w procesie zapewniania bezpieczeństwa. Po trzecie, prawidłowo skonstruowany system wczesnego ostrzegania generuje właściwe i adekwatne do zagrożeń komunikaty wczesnego ostrzegania, a jednocześnie ma swoją kontynuację w systemie wczesnego reagowania. Efektywność systemu wczesnego ostrzegania nie powinna być oceniana na podstawie reakcji. Brak właściwych działań podejmowanych przez decydentów politycznych w zakresie przeciwdziałania sytuacjom wskazanym we wczesnym ostrzeżeniu nie jest przedmiotem zainteresowania systemu. Systemy mają generować ostrzeżenia. Po czwarte, ze względu na dynamikę zmian w środowisku międzynarodowym, a także odmienny, specyficzny i niepowtarzalny charakter współczesnych konfliktów zasadne jest tworzenie i rozwijanie systemów wczesnego ostrzegania, które uwzględniają specyfikę organizacji międzynarodowych.” (s. 15-16 monografii habilitacyjnej).

Warta odnotowania jest świadomość metodologiczna Habilitantki, która na potrzeby realizacji tematu zastosowała trójwarstwową strukturę, „obejmującą podstawy teoretyczne, metody i techniki badań. Podstawy teoretyczne tworzy neoliberalny instytucjonalizm, który z punktu widzenia analizowanego tematu zawiera trzy istotne elementy. Po pierwsze, stosunki międzynarodowe są anarchistyczne w sensie braku centralnego ośrodka władzy. Po drugie, uznaje on państwo za głównego, pragmatycznego i racjonalnego aktora stosunków międzynarodowych, który na potrzeby realizacji własnych interesów modyfikuje swoje działania, uznając rolę i znaczenie organizacji międzynarodowych. Po trzecie, organizacje międzynarodowe wymuszają na państwach koordynację działania w celu realizacji współpracy międzynarodowej, w konsekwencji zmniejszając niepewność stosunków międzynarodowych.” (s. 16 monografii habilitacyjnej). W pracy wykorzystano kilka metod badawczych (analiza czynnikowa, analiza porównawcza, analiza przypadków) oraz technik badawczych (analiza stanu literatury, analiza zawartości dokumentów). Zadeklarowane

podejście oraz metody i techniki badawcze zostały przez Habilitantkę świadomie i prawidłowo zastosowane.

Habilitantka w rozdziale pierwszym, dokonuje analizy podstawowych kategorii związanych z wczesnym ostrzeganiem. Wskazuje, na brak jednolitości w zakresie definicji, co przekłada się na niską ocenę efektywności systemu wczesnego ostrzegania oraz stosunkowo często deprecjonowanie roli ostrzeżeń w procesie zapewniania bezpieczeństwa. Dodatkowo podkreśla, że „Ostrzeżenie jest wartością i może się przełożyć na konkretne działania decydentów politycznych oraz społeczności międzynarodowej na rzecz prewencji lub łagodzenia skutków gwałtownych konfliktów. Umniejszanie roli wczesnego ostrzegania w procesie zapewniania bezpieczeństwa globalnego jest nieuzasadnione i wynika z luki występującej pomiędzy ostrzeżeniem a reakcją.” (s. 139 monografii habilitacyjnej). W tej części pracy wykazano, że cel, zakres podmiotowy, przedmiotowy, a także czas i funkcje wczesnego ostrzegania są kategoriami świadczącymi o odrębności wczesnego ostrzegania w stosunkach międzynarodowych.

Jednocześnie Habilitantka zaznacza, że „System wczesnego ostrzegania jest wyrazem instytucjonalizacji, ma swoje ramy prawne i właściwe dla niego organy, a także zawiera opracowaną i konsekwentnie stosowaną metodologię. Poza tym adaptuje się do zmian środowiska międzynarodowego i dąży do homeostazy. W sposób najszerszy obejmuje instrumenty, procesy, a jego specyfika odnosi się do kompleksowego ujmowania relacji pomiędzy elementami, które go tworzą.”(s. 95-96 monografii habilitacyjnej). Zastosowanie systemów wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych wynika z kilku przesłanek, m.in. jak wskazuje Habilitantka „Założeniem większości systemów wczesnego ostrzegania jest przeniesienie odpowiedzialności za rozwiązanie wskazanego problemu na podmioty międzynarodowe, przez które należy rozumieć organizacje międzynarodowe. Argumentacja ta koresponduje z funkcjami organizacji międzynarodowych w stosunkach międzynarodowych. Ulokowanie wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych nie jest przypadkowe i stanowi konsekwencję ich właściwości przejawiających się w ich multilateralizmie i związanym z nim służeniu na rzecz społeczności międzynarodowej. Takie założenie wynika z kooperacyjnego podejścia do bezpieczeństwa i strategii prewencyjnych. Ponadto organizacje między narodowe umożliwiają działania wielostronne, skoordynowane, których celem jest rozwiązywanie wspólnych, często transgranicznych problemów międzynarodowych.” (s. 58-59 monografii habilitacyjnej).

W części empirycznej Pani dr Justyna Marzec, przedstawia treści w sposób usystematyzowany. „Na potrzeby realizacji tematu przyjęto podmiotowe kryterium analizy. Jej przedmiotem są systemy wczesnego ostrzegania w trzech organizacjach międzynarodowych: ONZ, OBWE oraz UE. Kryterium doboru organizacji międzynarodowych był zakres działania organizacji na obszarze Europy, a także to, by z zapisów statutowych danej organizacji wynikało, że jednym z jej celów jest zapobieganie konfliktom. Dodatkowo skoncentrowano się na organizacjach, które mają charakter cywilny. Wymusiło to pewną logikę kolejnych rozdziałów, które ze względu na specyfikę tematu mają bardzo podobny układ i zostały uporządkowane według trzech poziomów: poziomu strategicznego, w którym dokonano analizy podstaw normatywno-instytucjonalnych systemów wczesnego ostrzegania; poziomu analizy funkcjonowania systemu, który odnosi się do funkcjonujących procedur operacyjnych, tworzących komponent analityczny poszczególnych systemów; poziomu działania, który odnosi się do analizy przypadku, w którym system został zastosowany. (...) W celu porównania zaangażowania organizacji międzynarodowych w zakresie tworzenia ostrzeżenia wybrano jeden reprezentatywny przypadek – Ukrainę.” (s. 22 monografii habilitacyjnej).

Wartością pracy jest wskazanie i szczegółowa analiza procesu wypracowania wczesnego ostrzeżenia przez poszczególne organizacje międzynarodowe, a także odniesienie założeń normatywnych i metodologicznych poszczególnych systemów w kontekście konkretnego przypadku – Ukrainy. Pokazanie jak funkcjonują w praktyce systemy w praktyce podnosi wartość poznawczą pracy. Dodatkowo zabieg ten wskazuje na użyteczność prowadzonych przez Habilitantkę badań, które są osadzone świadomie w metodologii i teorii stosunków międzynarodowych, a jednocześnie mają silne powiązanie z praktyką.

Autorka, zidentyfikowała problem wynikający z nadmiaru informacji istotnych z punktu widzenia tworzenia wczesnego ostrzeżenia w ramach poszczególnych systemów. Jednocześnie wskazując, że przyszłością w zakresie generowania ostrzeżeń jest „wykorzystanie (...) nauczania maszynowego.” (s. 193 monografii habilitacyjnej). Istotna uwaga zwłaszcza w kontekście rozwoju i wykorzystania technologii komunikacyjno-informatycznych (ITC) na szeroką skalę w kwestii zarówno zarządzania państwem, jak i zapewnienia bezpieczeństwa na poziomie państwa, regionu oraz świata.

Należy zgodzić się z oceną Habilitantki, „(...) że zarówno ONZ, jak i inne podmioty stosunkowo niechętnie wydają oficjalne ostrzeżenia, zwłaszcza w trudnych do przewidzenia sytuacjach.(...), dlatego w ramach ONZ od 2011 r. stosunkowo jasno podkreśla się, że

bezpieczeństwo jest kategorią niepodzielną i jego zapewnienie spoczywa przede wszystkim na państwach, a ONZ ma charakter pomocniczy.” (s. 203 monografii habilitacyjnej).

Dokonując analizy poszczególnych organizacji międzynarodowych, Autorka zwraca uwagę na cechy charakterystyczne poszczególnych systemów, które wskazują m.in. na fakt, że „Specyfika systemu wczesnego ostrzegania w OBWE przed konfliktami. sprowadza się również do przypisania dużej wagi do nieformalnej wymiany informacji, która stała się swego rodzaju praktyką działania instytucji w ramach analizowanej organizacji.” (s. 267 monografii habilitacyjnej).

Wartościowymi elementami poznawczymi jest wskazanie na brak pewnej ciągłości pomiędzy wczesnym ostrzeganiem a wczesną reakcją. Autorka zaznacza, że „System wczesnego ostrzegania w UE przed konfliktami sformułował wczesne ostrzeżenie, jednak zabrakło wczesnej reakcji. Zasadne jest podkreślenie, że rezolucja Parlamentu Europejskiego zasadnie wskazała na ryzyko konfliktu pomiędzy Federacją Rosyjską a Ukrainą, jednak nie wdrożyła skutecznego i wczesnego reagowania”. (s. 314 monografii habilitacyjnej).

Słusznie Pani dr Justyna Marzec wskazuje, że „Systemy wczesnego ostrzegania mają charakter wielopoziomowy oraz wieloaspektowy. Warunkują działanie organizacji międzynarodowych, których celem jest zapewnianie bezpieczeństwa, w różnych płaszczyznach. Po pierwsze, podkreślają użyteczność organizacji międzynarodowych w procesie zapewniania bezpieczeństwa międzynarodowego. Po drugie, zmieniają rolę organizacji międzynarodowych, dostarczając wczesnych komunikatów. Dzięki nim organizacje międzynarodowe mogą spełniać funkcje kreacyjne w stosunkach międzynarodowych. W tym miejscu warto zaznaczyć, że systemy wczesnego ostrzegania są warunkowane przez organizacje międzynarodowe. Wynika to z faktu tworzenia analizowanych systemów w organizacjach międzynarodowych. Zatem w zależności od powierzonego mandatu i kompetencji systemy będą miały różny charakter i zakres, zarówno podmiotowy, jak i przedmiotowy.” (s. 320 monografii habilitacyjnej).

Zadeklarowana metoda analizy porównawczej znalazła odzwierciedlenie m.in. w zakończeniu. Habilitantka wskazuje, „System wczesnego ostrzegania w ONZ ma zasięg ogólnoświatowy, system OBWE jest skoncentrowany na państwach-stronach, a charakterystyką systemu UE jest jego koncentracja na państwach spoza UE, (...) Na poziomie funkcjonowania systemu, który dotyczy procedur wypracowywania wczesnego ostrzegania, OBWE i UE posiadają względnie sformalizowane procesy, natomiast system wczesnego ostrzegania w ONZ przed konfliktami jest określany jako system nieformalny.” (s.323-324

monografii habilitacyjnej). Ważne to ustalenie, które z pewnością przekłada się na praktykę i winno Stanowić punkt wyjścia w dyskusji o efektywności systemu jako całości.

Zasadne jest panowanie nad treścią oraz udana próba weryfikacji hipotez badawczych wskazanych we wstępie. Jednocześnie podkreśla, że „Systemy wczesnego ostrzegania przed konfliktami w organizacjach międzynarodowych stanowią istotny element architektury bezpieczeństwa światowego oraz regionalnego. Obecnie funkcjonujące rozwiązania są niewystarczające. Wynika to zarówno z luki występującej pomiędzy wczesnym ostrzeganiem a wczesnym reagowaniem, jak i z procedur analizowanych systemów, które finalnie stają się uzależnione od woli ośrodka decyzyjnego organizacji międzynarodowych. Niemniej w związku z dynamiką zmian w środowisku międzynarodowym oraz zmianą parametrów współczesnych konfliktów pewne jest, że zapotrzebowanie na tworzenie i rozwijanie systemów wczesnego ostrzegania przed konfliktami jest nieuniknione, a wręcz pożądane dla zapewniania bezpieczeństwa w skali państwa, regionu oraz świata” (s. 325 monografii habilitacyjnej).

Przedstawiona do oceny monografia ma charakter interdyscyplinarny. Obejmuje swoją treścią w największym stopniu dyscyplinę stosunków międzynarodowych oraz nauk o bezpieczeństwie, co należy uznać, za kolejny walor pracy. Tematyka z zakresu systemu wczesnego ostrzegania w organizacjach międzynarodowych nie została jak dotąd poddana analizie w tak kompleksowej formule, a to stanowi istotny wkład do dyscypliny stosunki międzynarodowe.

Habilitantka logicznie i spójnie przeprowadziła analizę tematu. W sposób przemyślany i adekwatny pracuje na materiale źródłowym. Rozważania są oparte na właściwie zaplanowanej i aktualnej kwerendzie, panuje nad treścią, unika wątków pobocznych nie wnoszących do istoty omawianego problemu, a wyniki przeprowadzonych badań prezentuje w syntetycznej formie. Zatem w odbiorze jest to wartościowa lektura. Habilitantka wykazała umiejętność myślenia przyczynowo-skutkowego, wyodrębniania treści istotnych z punktu widzenia prowadzonych badań. Na uwagę zasługuje fakt, że mimo iż rozdział pierwszy zdominowany o rozważania teoretyczne nie stanowi próby odwzorowania poglądów innych autorów, a ma charakter krytyczny. Pani dr Justyna Marzec w sposób świadomy i konsekwentny uporządkowała terminologię z zakresu wczesnego ostrzegania. Przypisy są sporządzone prawidłowo.

Przedstawiona do oceny monografia habilitacyjna stanowi solidne opracowanie w aspekcie merytorycznym, metodologicznym, warsztatowym oraz językowym. Rozprawę

habilitacyjną należy, ocenić bardzo wysoko. Należy też uznać, że problematyka recenzowanej monografii ma charakter naukowy, a jej treść jest spójna ze wskazanym tematem. Na podkreślenie zasługuje bogata baza źródłowa, polsko i obcojęzyczna. Habilitantka bardzo dobrze posługuje się teoriami naukowymi, świetnie wykorzystuje metody i techniki badawcze. Wskazane elementy jednoznacznie wskazują, że dr Justyna Marzec jest przygotowana do samodzielnej pracy naukowo-badawczej. Dodatkowo monografia wypełnia lukę w literaturze oraz wnosi istotny wkład w rozwój nauk społecznych, zwłaszcza w dyscyplinie stosunki międzynarodowe.

Ujmując powyższe rozważania w kontekście treści art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, stwierdzam, iż monografia ta stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny stosunki międzynarodowe.

4) Pozostały dorobek naukowy Habilitantki

Z przedstawionego przez Panią dr Justynę Marzec *Wykazu osiągnięć naukowych albo artystycznych, stanowiących znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny*, stanowiącego załącznik nr 4 do *Wniosku z dnia 10 października 2024 r. o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki stosunki międzynarodowe* wynika, że Jej podoktorski dorobek naukowy – poza ocenioną wyżej książką – składa się ponadto z trzech autorskich monografii (J. Trubalska, *Bezpieczeństwo energetyczne Rzeczypospolitej Polskiej*, Polskie Towarzystwo Geopolityczne, Kraków 2015, ss. 314, ISBN: 978-83-940397-2-1; J. Trubalska, *Podstawy prawne. Podręcznik. Studia Przypadków*, WSEI, Lublin 2021, ss.200, eISBN: 978-83-66159-82-2; J. Trubalska, *Wenezuela – demokracja na rozdrożu*, Lublin, Wydawnictwo Episteme, 2021, ss. 59, ISBN: 978-83-65172-39-6) dwudziestu dwóch rozdziałów w monografiach naukowych, czternastu artykułów w czasopismach naukowych oraz 9 haseł encyklopedycznych. Pani dr Justyna Marzec była także współredaktorem siedmiu monografii wieloautorskich.

Do dorobku naukowego Habilitantki należy także zaliczyć wygłoszenie, według oświadczenia zawartego w *Autoreferacie*, 21 referatów naukowych podczas konferencji krajowych i międzynarodowych.

Jak już wskazałam, Habilitantka jest współautorem siedmiu monografii wieloautorskich. Są to: (1) J. Trubalska, *Kształtowanie bezpieczeństwa wewnętrznego w*

wymiarze administracyjno-prawnym jako zadanie wybranych podmiotów administracji publicznej i sektora prywatnego, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2020, ss.280, ISBN: 978-8366159-46-4 (współredakcja wraz z Ł. Wojciechowski); (2) J. Trubalska, *Wybrane aspekty bezpieczeństwa państwa w ujęciu instytucjonalno-prawnym*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2019, ss.139, ISBN:978-83-66159-15-0 (współredakcja z M. Paździor, Ł. Wojciechowski); (3) J. Trubalska, *Cyberbezpieczeństwo jako element bezpieczeństwa państwa i ochrony obywateli*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2019, ss.86, ISBN: 978-83-66159-25-9, (współredakcja wraz z Ł. Wojciechowski); (4) J. Trubalska, *Bezpieczeństwo państwa w XXI wieku. Podręcznik akademicki*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2018, ss. 421, ISBN: 978-83-64527-97-5 (współredakcja Ł. Wojciechowski, M. Paździor A. Żywicka A); (5). J. Trubalska, *Bezpieczeństwo państwa w cyberprzestrzeni*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2017, ss. 156, ISBN: 978-83-64527-70-8, (współredakcja wraz z Ł. Wojciechowski); (6) J. Trubalska, *Bezpieczeństwo osób w cyberprzestrzeni*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2017, ss. 148, ISBN: 978-83-64527-71-5, (współredakcja wraz z Ł. Wojciechowski); (7) J. Trubalska, *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej. Wybrane problemy*, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2015, ss. 355, ISBN: 978-83-64527-23-4, (współredakcja z M. Gąska M.).

Rezultatem podoktorskich badań naukowych Habilitantki są także rozdziały w monografiach naukowych: (1) J. Marzec *Ekspertyza dotycząca niezależnych organów do spraw zwalczania korupcji oraz sądów antykorupcyjnych w Ukrainie*, [w:] *Instytucjonalna architektura organów ochrony i przestrzegania prawa w porządkach prawnych współczesnych państw w perspektywie komparatystycznej. Niezależne organy do spraw zwalczania korupcji oraz sądy antykorupcyjne w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym*, red. J. Michalska, A. Pogłódek, Wydawnictwo Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2023, ss. 351-389, ISBN: 978-83-66454-91-0; (2). J. Trubalska, *Studium przypadku – Słowacja*, [w:] *Bezpieczeństwo energetyczne. Wybrane zagadnienia*, red. A. Wiącek, M. Ruszel, J. Stec-Rusiecka, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2022, ss.209-228, ISBN:978-83-7934-568-7; (3) J. Trubalska, *Regulacje prawne w zakresie zapewniania bezpieczeństwa państwa w cyberprzestrzeni - krajowy system cyberbezpieczeństwa*, [w:] *Cyberbezpieczeństwo jako element bezpieczeństwa państwa i ochrony obywateli*, red. J. Trubalska, Ł. Wojciechowski, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2019, ss. 29-40, ISBN: 978-83-66159-25-9; (4) J. Trubalska, *Miejsce węgla brunatnego w bilansie energetycznym*, [w:]

Wybrane aspekty bezpieczeństwa państwa w ujęciu instytucjonalno-prawnym, red. J. Trubalska J., M. Paździor, Ł. Wojciechowski, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2019, ss.131-139, ISBN:978-83-66159-15-0; (5) J. Trubalska, *Koncepcje i dylematy wczesnego ostrzegania*, [w:] *Prognozowanie w naukach społecznych. Wymiar narodowy i międzynarodowy*, red. H. Świeboda, Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej, Warszawa 2018, ss. 28-43, ISBN: 978-83-7523-628-6; (6) J. Trubalska, *Pojęcie bezpieczeństwa państwa* (M.Paździor M. współautorstwo), [w:] *Bezpieczeństwo państwa w XXI wieku. Podręcznik akademicki*, red. J. Trubalska, Ł. Wojciechowski, M. Paździor, A. Żywicka, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2018, ss.15-30, ISBN: 978-83-64527-97-5; (7) J. Trubalska, *Bezpieczeństwo w Unii Europejskiej*, [w:] *Bezpieczeństwo państwa w XXI wieku. Podręcznik akademicki*, red. J. Trubalska, Ł. Wojciechowski, M. Paździor, A. Żywicka, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2018, ss.117-134, ISBN: 978-83-64527-97-5; (8) J. Trubalska, *Przestępczość gospodarcza i jej implikacje dla bezpieczeństwa ekonomicznego Polski*, [w:] *Bezpieczeństwo gospodarcze i finansowe Polski. Wymiar publicznoprawny oraz prywatnoprawny*, red. L. Bielecki, J. Mojak, A. Żywicka, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2018, ss.283-299, ISBN: 978-83-64527-75-3; (9) J. Trubalska, *Koncepcja unii energetycznej – wyzwania i perspektyw rozwoju*, [w:] *Bezpieczeństwo energetyczne. Koncepcje, wyzwania, interesy*, red. A. Podraza, J. Gryz, M. Ruszel, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2018, ss.147-157, ISBN: 978-83-01-19751-3; (10) J. Trubalska, *Gospodarka gruntami i rekultywacja terenów pogórnich w świetle aktualnych rozwiązań prawnych*, (K. Popik współautorstwo), [w:] *Ochrona prawna zasobów naturalnych*, red. J. Stelmasiak, E. Kruk, G. Lubeńczuk, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2018, ss.181-191, ISBN:978-83-227-9064-9. (11) J. Trubalska, *Rywalizacja państw o surowce energetyczne*, [w:] *Współczesne bezpieczeństwo ekonomiczne i społeczno-kulturowe. Wymiar międzynarodowy*, red. M. Gębska, Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej, Warszawa 2017, s. 179-189, ISBN:978-83-7523-588-3; (12) J. Trubalska, *Bezpieczeństwo Polski w cyberprzestrzeni*, (A. Trubalski współautorstwo), [w:] *Bezpieczeństwo państwa i obywateli w cyberprzestrzeni*, red. J. Trubalska, Ł. Wojciechowski, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2017, ss.17-30, ISBN: 978-83-64527-70-8; (13) J. Trubalska, *Potencjał trzeciego sektora w procesie zarządzania kryzysowego*, [w:] *Zarządzanie kryzysowe. Problemy, wyzwania, kierunki doskonalenia.*, red. I. Denysiuk, Z. Sobejko, Wydawnictwo Akademii Sztuki Wojennej, Warszawa 2017, ss. 150-162, ISBN:978-83-7523-569-2; (14) J. Trubalska, *Współczesne zagrożenia bezpieczeństwa ekonomicznego Polski. Wybrane problemy* [w:] *Bezpieczeństwo Polski – wczoraj, dziś i jutro. Wybrane problemy*, red. M. Gaska, WSEI,

Lublin 2017, ss. 125-137, ISBN: 978-83-64527-43-2; (15) J. Trubalska, *Znaczenie elektrowni jądrowych dla bezpieczeństwa energetycznego w państwach Unii Europejskiej*, [w:] *Geopolityka współczesnego bezpieczeństwa energetycznego. Wybrane aspekty*, red. M. Ilnicki, Ł. Nowakowski, I. Protasowicki, Warszawa 2017, ss.144-161, ISBN:978-83-943405-2-0; (16) J. Trubalska, *Proces zarządzania kryzysowego w przeciwdziałaniu i zwalczaniu zdarzeń o charakterze terrorystycznym*, [w:] *Reagowanie na zamachy terrorystyczne. Wybrane zagadnienia*, red. J. Stelmach, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2016, ss. 145-158, ISBN: 978-83-8085-30-2-7; (17) J. Trubalska, *Wenezuelski „paradoks obfitości*, [w:] *Przeobrażenia geopolityczne i nowe zagrożenia w Ameryce Łacińskiej*, red. K. Krzywicka, P. Trefler, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2016, ss. 433-450, ISBN 978-83-7784-589-9; (18) J. Trubalska, *Realizacja polityki ochrony środowiska przez jednostki samorządu terytorialnego na przykładzie województwa lubelskiego*, [w:] *25 lat funkcjonowania samorządu terytorialnego w Polsce – teoria i praktyka*, red. K. Popik, B. Szmulik, M. Mazuryk, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2016, ss.167-182, ISBN: 978-83-64527-34-0; (19) J. Trubalska, *Lokalny wymiar bezpieczeństwa energetycznego na przykładzie województwa lubelskiego*, [w:] *Organizacja bezpieczeństwa lokalnego na przykładzie województwa lubelskiego. Wybrane problemy*, red. M. Gąska, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2016, ss. 65-89, ISBN:978-83-63767-85-3; (20) J. Trubalska, *Polsko-litewska współpraca energetyczna*, [w:] *20 lat polsko – litewskiego sąsiedztwa (1991-2011). Próba bilansu*, red. K. Marzęda – Młynarska, J. Olchowski, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2015, ss. 57-70, ISBN: 978-83-7784-697-1; (21) J. Trubalska, *Infrastruktura energetyczna UE w kontekście budowy wspólnego rynku energii na przykładzie infrastruktury gazu ziemnego w Europie Środkowej*, [w:] *Bezpieczeństwo energetyczne na wspólnym rynku energii UE*, red. S. Gędek, M. Ruszel, Wydawnictwo Rambler, Warszawa 2015 ss. 35-50, ISBN: 978-83-62751-38-9; (22) J. Trubalska, *Rola Międzynarodowej Agencji Energetycznej w polityce energetycznej Polski*, [w:] *Bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe Rzeczypospolitej Polskiej. Wybrane problemy*, red. M. Gąska, J. Trubalska, Wydawnictwo WSEI, Lublin 2015, ss. 80-94, ISBN: 978-83-64527-23-4.

Pani dr Justyna Marzec opublikowała także – po doktoracie – następujące artykuły w czasopiśmie naukowych: (1) J. Marzec, *The Hydrogen Policy of the Visegrad Countries. A comparative study*, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej” 2023, z.2, ss. 73-90; (2) J. Marzec *Early warning mechanisms for global crises in non-governmental organisations*, „Przegląd Europejski” 2022, nr 3, ss. 113-121; (3) J. Trubalska, *Polityka*

zagraniczna Rzeczypospolitej Polskiej. Rozważania na tle konstytucji marcowej oraz konstytucji z 1997 roku, (A. Trubalski współautorstwo), „Przegląd Prawa Konstytucyjnego” 2021, tom 4, ss.213-224; (4) J. Trubalska, *The prospects for energy cooperation in the Visegrad Group*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin-Polonia, Sectio M” 2019, vol. IV, ss. 65-75; (5) J. Trubalska, *W kierunku unii energetycznej. Nowa koncepcja bezpieczeństwa energetycznego w Unii Europejskiej*, „Zeszyty Naukowe Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN” 2017, nr 97, ss. 21-32; (6) J. Trubalska, *Planowanie cywilne w zarządzaniu kryzysowym*, „Prakseologia i Zarządzanie. Zeszyty Naukowe TNP” 2017, nr 1, ss.6-18; (7) J. Trubalska, *Wielowymiarowe zarządzanie granicami zewnętrznymi UE*, „Przegląd Geopolityczny” 2017, 19, ss. 104-113; (8) J. Trubalska, *System antyterrorystyczny w Polsce – wybrane aspekty*, „Zeszyty Naukowe Akademii Obrony Narodowej” 2016, tom 105, nr 4, ss. 153-166; (9) J. Trubalska, *Trans-European Energy Infrastructure Projects. The case of the North-South Gas Corridor*, “Humanities and Social Sciences” 2016, nr 23, vol. XXI, ss. 191-203; (10) J. Trubalska, *Brazil's elections in 2014 - an attempt to summarise*, “Anuario Latinoamericano. Ciencias Políticas y Relaciones Internacionales” 2015, vol.2, ss. 59-70; (11) J. Trubalska, *Wybrane elementy infrastruktury krytycznej w Polsce*, „Zeszyty Naukowe WSEI, „Seria Administracja” 2015, nr 5, ss.111 - 120; (12) J. Trubalska, *Realizacja bezpieczeństwa energetycznego Polski*, [w:] *Bezpieczeństwo energetyczne w Europie*, red. B. Bojarczyk, J. Olchowski, „TEKA Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych” O.L. PAN, tom IX, Lublin 2014, ss. 33 – 50; (13) J. Trubalska, *W kierunku dywersyfikacji. Rola elektrowni jądrowej w zapewnianiu bezpieczeństwa energetycznego Polski*, „Zeszyty Naukowe WSEI, Seria: Administracja”, 2014, vol. 4, nr 1, ss. 123 – 130; (14) J. Trubalska, *Próba oceny bezpieczeństwa energetycznego Polski – stan obecny*, „TEKA Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych” O.L. PAN, tom IX a, Lublin 2014, ss. 139 – 147.

Głównym przedmiotem analiz naukowych Habilitantki pozostają zagadnienia z zakresu wczesnego ostrzegania, bezpieczeństwa energetycznego i polityki energetycznej, bezpieczeństwa państwa w cyberbezpieczeństwie oraz polityki państwa i zarządzania kryzysowego. W swoich publikacjach Habilitantka koncentruje się na poziomie analizy stosunków międzynarodowych, skupiając się na poziomie systemu międzynarodowego. W swoich publikacjach widać konsekwentny sposób myślenia w kategoriach relacji przyczynowo-skutkowych. Rozważania zawarte w pozostałym dorobku naukowym Habilitantki należy ocenić jako spójne i zrozumiałe pod względem sposobu analizy tematu,

cechujące się dobrym warsztatem i świadomie stosowaną metodyką. Odnoszą się one do istotnych zagadnień, które zasługują na solidną naukową analizę. Dorobek Pani doktor Justyny Marzec stanowi istotny wkład w dyscyplinę stosunki międzynarodowe.

W kontekście oceny – innego niż oceniona w pkt. 3 niniejszej recenzji monografia – dorobku naukowego Pani dr Justyny Marzec należy podkreślić, że także pozostałe jego elementy tworzą wartościową całość. Dorobek naukowy Habilitantki, tak monografia habilitacyjna, jak i inne publikacje, stanowią znaczny wkład w rozwój dyscypliny stosunki międzynarodowe. Odnosi się to do dorobku ocenianego, tak całościowo, jak i w szczególności do jego elementów. W tym kontekście można wskazać m.in. opracowania Trubalska J., *The prospects for energy cooperation in the Visegrad Group*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska Lublin-Polonia, Sectio M” 2019, vol. IV, ss. 65-75; *Early warning mechanisms for global crises in non-governmental organisations*, „Przegląd Europejski” 2022, nr 3, ss. 113-121.

5) Ocena aktywności naukowej, eksperckiej, dydaktycznej i organizacyjnej Habilitanta

Stopień aktywności naukowej Habilitantki należy ocenić wysoko. Zgodnie z przedstawionym *Autoreferatem*, Pani dr Justyna Marzec, od uzyskania stopnia doktora, wygłosiła 21 referatów naukowych podczas konferencji krajowych i międzynarodowych. Jednocześnie Pani dr Justyna Marzec wskazuje na uczestnictwo w pięciu komitetach organizacyjnych i naukowych konferencji krajowych lub międzynarodowych, pełniąc w nich rolę zarówno członka Rady Naukowej, członka Komitetu Organizacyjnego jak i organizatora.

Pani dr Justyna Marzec ma także osiągnięcia w zakresie kształcenia kadry naukowej. W 2020 i 2022 r. pełniła funkcję promotora pomocniczego w dwóch przewodach doktorskich (odpowiednio) Pana mgr Roberta Bańskiego na Wydziale Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Dysertacja nosiła tytuł: *System polityki energetycznej Rzeczypospolitej Polskiej*, promotorem była Pani dr hab. Małgorzata Podolak, prof. UMCS oraz Pani mgr Eweliny Paszkiewicz na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Dysertacja nosiła tytuł: *Koncepcja unii energetycznej – uwarunkowania i bariery realizacji*, promotorem był Pan prof. dr hab. Paweł Soroka. Obecnie Pani dr Justyna Marzec pełni funkcję promotora pomocniczego w dwóch

przewodach doktorskich realizowanych na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pierwszy przewód Pana mgra Macieja Janowskiego na temat *Polityki energetycznej państw Grupy Wyszehradzkiej*, w którym funkcję promotor pełni Pani dr hab. Małgorzata Podolak, prof. UMCS. Drugi przewód Pana Macieja Skuzy na temat *Odporności energetycznej UE*, realizowany pod kierunkiem Pani dr hab. Justyny Misiągiewicz, prof. UMCS.

Habilitantka wskazała także, iż uczestniczyła w 3 projektach naukowych o zróżnicowanym charakterze badawczym. W okresie od marca 2018 do czerwca 2019 r. uczestniczyła w projekcie badawczym *Zarządzanie kryzysowe w województwie świętokrzyskim – aspekty teoretyczne i praktyczne*, zrealizowany przez Zakład Bezpieczeństwa Narodowego, Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach. W ramach projektu pełniła rolę członka zespołu badawczego. Efektem udziału w projekcie jest opracowanie Trubalska J., *Rola i zadania wojewody w zarządzaniu kryzysowym – wnioski de lege lata i de lege ferenda*, [w:] *Zarządzanie kryzysowe w województwie świętokrzyskim - aspekty teoretyczne i praktyczne*. Materiały i opracowania i raport końcowy z realizacji projektu badawczego, red. P. Soroka, R. Kołodziejczyk, A. Mitręga, K. Pająk, A. Skrabacz, Wydawnictwo ELIPSA, Warszawa 2019, ss.29-46, ISBN:978-83-8017-262-3. W okresie od lutego 2020 do lutego 2022 pełniła funkcję koordynatora realizacji zadania w zakresie Ameryki Północnej i Ameryki Południowej w projekcie *Przemiany ustrojowe w państwach demokratycznych współczesnego świata*. Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pozyskanych w konkursie „Dialog” (nr 0090/DLG/2019/10). Efektem projektu jest monografia Trubalska J., *Wenezuela – demokracja na rozdrożu*, Lublin, Wydawnictwo Episteme, 2021. Natomiast w okresie od maja 2020 do grudnia 2020 r. była wykonawcą w projekcie finansowanym ze środków Ministerstwa Sprawiedliwości (umowa nr DFS-V.7211.1.2020) - *Instytucjonalna architektura organów ochrony i przestrzegania prawa w porządkach prawnych współczesnych państw w perspektywie komparatystycznej*. Efektem projektu jest opracowanie Marzec J., *Ekspertyza dotycząca niezależnych organów do spraw zwalczania korupcji oraz sądów antykorupcyjnych w Ukrainie*, [w:] *Instytucjonalna architektura organów ochrony i przestrzegania prawa w porządkach prawnych współczesnych państw w perspektywie komparatystycznej. Niezależne organy do spraw zwalczania korupcji oraz sądy antykorupcyjne w kontekście zapobiegania przestępczości, jej przyczynom i uwarunkowaniom na tle prawnoporównawczym*, red. J. Michalska, A. Pogłódek, Warszawa 2023, ss. 351-389.

Habilitantka angażuje się także w działalność towarzystw naukowych. Obecnie jest członkiem Polskiego Towarzystwa Studiów Międzynarodowych, w którym pełni również funkcję sekretarza Komisji polityki energetycznej.

Dodatkowo dr Justyna Marzec była i jest zaangażowana w rozwój czasopism naukowych. W latach 2016-2019 pełniła funkcję zastępcy redaktora, a następnie redaktora naukowego czasopisma *Zeszyty Naukowe WSEI seria Administracja*. Od 2020 r. pełni funkcję Sekretarza czasopisma „TEKA Komisji Politologii i Stosunków Międzynarodowych”, a także Zastępcy redaktora naczelnego czasopisma „Energy Policy Studies”, od 03.2021 r.

Na uczelniach, o których mowa w pkt. 2 niniejszej recenzji, Habilitantka prowadziła – lub prowadzi nadal – zajęcia z następujących przedmiotów: (1) teoria bezpieczeństwa; (2) podstawy wiedzy o państwie i prawie; (3) międzynarodowe stosunki polityczne; (4) bezpieczeństwo energetyczne; (5) polityka energetyczna państwa; (6) early warning systems; (7) terroryzm; (8) zarządzanie kryzysowe; (9) systemy zarządzania kryzysowego; (10) systemy zarządzania kryzysowego UE; (11) prognozowanie międzynarodowe; (12) zagrożenia asymetryczne; (13) prawo międzynarodowe oraz (14) organizacje międzynarodowe.

Dodatkowo Pani dr Justyna Marzec była/jest promotorem łącznie 235 prac licencjackich, 102 prac magisterskich, a także recenzentem 89 prac licencjackich oraz 22 prac magisterskich realizowanych podczas pracy w uczelniach, o których mowa w pkt. 2 niniejszej recenzji. Jednocześnie należy wskazać, że Pani dr Justyna Marzec była recenzentem artykułów opublikowanych w kilku periodykach naukowych: „Rocznik Instytutu Europy Środkowej”, „Politeja”, „Atheneum. Polskie Studia Politologiczne”.

W ramach popularyzacji nauki w latach 2015-2018 Pani dr Justyna Marzec deklaruje, że brała udział w trzech edycjach Lubelskiego Festiwalu Nauki, podczas którego prezentowała wyniki prowadzonych badań, poświęconych metodyce zarządzania sytuacjami kryzysowymi. W 2016 r. była współorganizatorem Olimpiady Geopolitycznej, organizowanej pod auspicjami Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego.

W ramach działalności organizacyjnej Habilitantka od 2020 roku jest opiekunem studentów pierwszego stopnia kierunku stosunki międzynarodowe. Wnioskodawczyni posiada również dorobek ekspercki. Współpracowała i współpracuje z kilkoma ośrodkami eksperckimi: Fundacją im. Kazimierza Pułaskiego w Warszawie; Instytutem Polityki Energetycznej im. Łukasiewicza oraz Instytutem Europy Środkowej. W ramach swojej pracy przygotowała kilka komentarzy np. w 2014 r. *The significance of the Polish-Lithuanian*

energy cooperation for the EU, „Pulaski Policy Paper” 2014, nr 6 oraz w 2015 *Energy Union – a key concept in the EU energy policy*, „Pulaski Policy Paper”

Na uwagę zasługuje fakt, że od początku swojej pracy naukowej Habilitantka jest powoływana do komisji ds. jakości kształcenia pełniąc funkcje zarówno członka komisji oraz przewodniczącej.

Powyższe dane pozwalają stwierdzić, że Pani dr Justyna Marzec prowadzi badania naukowe, których efekty prezentuje w formie publikacji naukowych oraz w formie referatów na konferencjach naukowych, tak krajowych, jak i zagranicznych. Uczestniczyła w projektach naukowych. Aktywnie angażuje się również w organizacjach naukowych. Dodatkowo wykazuje na aktywność ekspercką. Warto wskazać, że poza pracą naukową, dydaktyczną, organizatorską, Pani dr Justyna Marzec jest zaangażowana w różnych formach w prace na rzecz programów kształcenia, była i jest członkiem zarówno komisji ds. jakości kształcenia, jak również członkiem Zespołu Programowego na kierunku Stosunki Międzynarodowe.

Pozwala to uznać, że Habilitantka wykazuje się istotną aktywnością naukową. Pozytywnie należy ocenić także działalność ekspercką, dydaktyczną i organizacyjną Habilitantki.

6) Uwagi końcowe

Całokształt aktywności akademickiej Pani dr Justyny Marzec dowodzi, że Habilitantka mocno angażuje się w pracę naukową. Jest osobą, która konsekwentnie realizuje swoje zamierzenia badawcze, posiada także istotne osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne, a także dorobek ekspercki. Wnioskodawczyni jest przy tym osobą dobrze rozpoznawalną w środowisku naukowym.

Działając na podstawie art. 221 ust. 8 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym Pani doktor Justyny Marzec, jednoznacznie stwierdzam, że Habilitantka spełnia wymóg, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy, czyli posiada w swoim dorobku osiągnięcia naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, tj. w tym przypadku – stosunki międzynarodowe.

Ponadto, biorąc pod uwagę okoliczność, iż Pani dr Justyna Marzec spełnia także wymogi, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i

nauce, uważam, że istnieją ustawowe podstawy do nadania Wnioskodawczyni stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie stosunki międzynarodowe, co też niniejszym rekomenduję.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'E. Klemm', is positioned to the right of the main text block.